

חוג המקרמה

מלאכות כרקמה, אריגה, שזירת חרוזים וטוויית תחרה מאז ומעולם זהו כתחביבי העולם הנשי. מלאכות טרחניות ומייגעות התובעות זמן פנוי המצוי בשפע בסדר יומה של עקרת הבית, וגם בשל העובדה כי אלו עיסוקים הדורשים מסירות, דקדקנות, תשומת לב לרקויות ופרפי קציונים. וכן, גם אובססיביות, תכונה נשית נפוצה ולמרבה הצער גני טית. שמות תואר כ"יפה", "דקורטיבי" ו"אורגמטלי" קיבלו מעמד של קללות וגידופים ליצירות, בעיקר בעולם האמנות הישראלי הרוגל בסגפנות ובמינימליות. שנים רבות חיכו טכניקות היצירה הללו להכיר רה המבוששת לבוא – כדרך ביטוי לגיטימית בעולם האמנות, ולא רק כקישוט נחות ורל משמעות המצוי בשוליים. בתערוכה "אוברקראפט – אובססיה, דקורציה ויופי נשכני", המוצגת כעת בבית האמנים, חוגי גות 15 אמניות את הילולת השחרור מההתניה המגונה, לאחר מאבק מטאפורי, שהחל כבר בשנות ה-70, ומגיע אל תומו, כשהתעסקות כיום איננה בשאלת אומנות או אמנות, אלא בתוכן היצוק לתוכה. לאחר שהקיטש והרקורציה הובאו בה כאחד כבוד אל הפרונט, לא נותר אלא לבחון את "אוברקראפט" מחזית אחרת: הנשים אמנם חוגגות את יום העצמאות של הפאייטים, אך לא חושבות איך הן נראות מהצד. "אוברקראפט" משרישה את מיתוג הנשיות כסוג של הונאה או מניי פולציה. העבודות מנצנצות, זרחניות ולוקות בצבעוניות פושעת ובי גודש ויוזאלי (על גבול המועקה), מה שנראה כקרנבל היסטרי וססגוני. אך כל יצירה טומנת בחובה אמירות קשות וביקורתיות על אלימות, פוליטיקה, אפליה ומגדר. עטיפת הביקורת בהתחננות ורי וואלית ואסתטית יוצרת תחושה של הליכה סחור סחור. זהו יופי הטר מן בחובו רחשי ערמוניות,

קטנוניות, פנקסנות ומרי רות. אוצרת התערוכה, טלי כץ פרימן, מוסיפה בקטלוג התערוכה ש"יופיון של העבודות מצעף את תודעת הצופה במסך של עונג, מנטרל התנגדות ואו – בריי וק ברגע הבלתי צפוי – הן נושכות". פתיינות פאם פטאלית לשמה, היופי הופך מסוכן.

על משקל כשאת אומרת לא למה את מתכוונת, ניתן לשאול: כשאת מרביקה נצנצים ופאייטים כאילו אין מחר, האם את מותחת בעצם ביקורת על תוכנית הנטיגה? כך מציגה מירב סודאי את "קו 23א", רקמת פאייטים עצומת ממדים המבוססת על צילום עיתונות של הפיגוע בירושלים, של שרידי אוטובוס וגופות עטופות בניילון, שבה היא הופכת את הוויית הפיגועים הטעונה לשטיח קיר מנצנץ, ומותחת ביקורת על קהות החושים שבשגרה הקטלנית. אליס קלינג מן מציגה את "זר", אגרסל פרחי פלסטיק השוורים בחיילי מלחמה זעירים, ואת "ארבע אמהות", מחווה לתנ"כיות כמו גם לפוליטיות, ברמות שני לוחות המכילים שלל בובות פלסטיק מותכות ומרשחות עד חורמה, שצבעוניותן מסמאת את העין מהעובדה שהתחולל בהן טבח. "אישה שעירה מפחידה" של מיטל כץ מינרבו, היא בובת פי ניאטה, הידועה בעיקר בנכר כמשחק ימי הולדת, שבו תוכנים הילדים במקל בבובה תלויה עד תתבקע ויתפרצו ממנה שלל תופנים. בהציי בה דמות אישה, מעלה האמנית שאלות אכזריות על אלימות ועל מעמדה הנצחי של האישה בקורבן.

"אוברקראפט: אובססיה, דקורציה ויופי נשכני", בית האמנים ע"ש זריצקי, אלחריזי 9, ננעלת ב-6 במאי.

כך מציגה מירב סודאי את "קו 23א", רקמת פאייטים עצומת ממדים המבוססת על צילום עיתונות של הפיגוע בירושלים, של שרידי אוטובוס וגופות עטופות בניילון, שבה היא הופכת את הוויית הפיגועים הטעונה לשטיח קיר מנצנץ, ומותחת ביקורת על קהות החושים שבשגרה הקטלנית.